

Q.P. Code :22768

[Time: Three Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B: 1. Attempt all questions.

Q.1 Answer in one or two sentences

20

- a) Give two instances when two persons are said to be within prohibited degree of relationship.
- b) What is the presumption in case of simultaneous death?
- c) What is escheat ?
- d) What is the jurisdiction of Family Court?
- e) State any two rights of a karta?
- f) What is the punishment for abetment of Sati?
- g) When is a person disqualified to act as a Natural Guardian?
- h) List any two conditions the contravention of which makes a Hindu marriage void.
- i) What is the difference between Patriarchal and Matriarchal family?
- j) State any two conditions when a Hindu Wife is entitled to live separately from her husband without forfeiting her right to maintenance.

Q.2 Write Short Notes on any four

20

1. Modernisation
2. Dowry
3. Vidhya Dhan
4. Reunion
5. Family Court
6. Maintenance of a Hindu Wife under Hindu Marriage Act

Q.3 Answer any two from the following.

12

1. A joint Hindu Family consist of a father and his 2 sons. One of the sons named Rahul dies in an accident leaving behind him, his widow and minor son Rishi.
  - a) Who will be Rishi's guardian?
  - b) Who will be the guardian for Rishi's undivided interest in the joint family property.
2. A and B married under Hindu Marriage Act. B, the wife was 15 years old at the time of marriage. Within a few years after marriage a son was born to them.
  - a) What is the status of the marriage?
  - b) What is the punishment for male adult marrying a child?
3. A Hindu unmarried female wants to adopt a son.
  - a) What condition does she have to comply with?
  - b) What are the rights of an adopted child?

Q.4 Answer the following (Any four)

- a) Explain joint family property and separate property under the two schools of Hindu Law.
- b) Elucidate the different types of guardians. What are the powers of a testamentary guardian?
- c) Enumerate the grounds of divorce available to a Hindu Wife under Hindu Marriage Act, 1955 and briefly explain cruelty and conversion as grounds of divorce.
- d) Discuss the law relating to succession of a Hindu male dying intestate under Hindu Succession Act, 1956.
- e) Explain the requisites of a valid adoption under Hindu Adoption and Maintenance Act, 1956.
- f) Critically discuss Uniform Civil Code with relevant case laws.

*****

[वेळ: तीन तास]

[गुण:१००]

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना: सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत..

प्र.१ दोन वाक्यात उत्तरे लिहा

२०

- १) ज्यामधे दोन व्यक्तींची नाते प्रतिबंधात्मक नातेसंबंध येतात, असे दोन प्रसंग लिहा.
- २) एकाचवेळी घडून येणाऱ्या मृत्यू - प्रकरणाशी संबंधीत काय गृहीतत्व आहेत?
- ३) "इस्चेट" म्हणजे काय ?
- ४) कौटुंबिक न्यायालयाचे आधीकारिता क्षेत्र काय आहे ?
- ५) कर्त्याचे कोणतेही दोन अधिकार लिहा.
- ६) सती जाण्यास प्रोत्साहन करणाऱ्यास काय शिक्षा आहे ?
- ७) एखादा पालक नैसर्गिक पालक म्हणून राहण्यास कधी अपात्र होतो ?
- ८) ज्या अटीचे उलंघन केल्यास हिंदू विवाह अवैध होवू शकते अशा कोणत्याही दोन अटी नमूद करा
- ९) पितृसत्ताक व मातृसत्ताक कुटुंबातील फरक काय ?
- १०) अशा कोणत्याही दोन परिस्थिती सांगा की ज्यामुळे हिंदू पत्नी तिचा उधरनिर्वाहाचा हक्क अबाधित ठेवून पतिपासून वेगळी राहू शकते .

प्र.२ टीपा लिहा (कोणतेही चार)

२०

- अ) आधुनिकीकरण
- ब) हुंडा
- क) विद्याधन
- ड) पुर्नसंघटन
- इ) कुटुंब न्यायालय
- फ) हिंदू विवाह कायद्यांतर्गत हिंदू पत्नीच्या पोटगीचा अधिकार

प्र.३ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

१२

- १) एका हिंदू एकत्र कुटुंबात वडील व त्यांचे दोन मुले असा परिवार आहे. "राहुल" नावाचा एक मुलगा अकस्मात मृत पावतो. त्याच्या पश्चात त्याची विधवा पत्नी, अज्ञान मूल - रिशी आहे.
  - अ) रिशीचे (अज्ञान मुलाचे) पालक कोण असणार ?
  - ब) रिशीच्या एकत्र कुटुंबाच्या अविभाज्य मालमत्तेच्या हक्काचा पालक कोण असणार ?

- २) 'अ' व ब हिंदू विवाहकादयांतर्गत वैवाहित आहे. 'ब' ही पत्नी विवाहवेळी १५ वर्षाची होती. विवाहनंतर काही दिवसांनी त्यांना मुलगा झाला.
अ) विवाहाचे काय स्थान आहे?
ब) प्रौढ पुरुषाने लहान मुलीबरोबर विवाह केल्यास काय शिक्षा आहे?
- ३) हिंदू अविवाहित स्त्रीला एक मुलगा दत्तक घेण्याची इच्छा आहे.
अ) कोणत्या अटी तिथे पूर्ण करावयास हव्या ?
ब) दत्तक मुलाचे काय हक्क आहेत ?

प्र.४ कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा

४८

१. हिंदू कायद्यांतर्गत दोन प्रणाली (स्कूल) मधील संयुक्त कुटुंबाची मालमत्ता व विभक्त मालमत्ता विषद करा.
२. पालकत्वाचे निरनिराळे प्रकार स्पष्ट करा. मृत्युपत्राद्वारे निवडलेल्या पालकाचे अधिकार काय आहेत ?
३. हिंदू पत्नीला हिंदू विवाह कायदा १९५५ अंतर्गत घटस्फोटासाठी कोणत्या तरतुदी आहेत ? आणि क्रूरता व धर्मांतरण या घटस्फोटासाठीच्या दोन तरतुदी स्पष्ट करा.
४. हिंदू पुरुषाच्या मृत्यूनंतर त्याच्या मालमत्तेच्या वारसाचे नियम स्पष्ट करा.
५. हिंदू दस्तक व उपरनिर्वाह कायदांतर्गत वैध दत्तक विधानाच्या अटी स्पष्ट करा.
६. समान नागरी कायद्याचे केस लॉ सकट टीकात्मक परीक्षण करा.

*****